

wén shū shī lì suǒ shuō mó hē
文殊师利所说摩诃
bō rě bō luó mì jīng
般若波罗蜜经

wén shū shī lì suǒ shuō mó hē bō rě bō luó mì
文殊师利所说摩诃般若波罗蜜
jīng 03
经

wén shū shī lì suǒ shuō mó hē bō rě bō
文殊师利所说摩诃般若波

luó mì jīng
罗蜜经

liáng fú nán sān zàng màn tuó luó xiān yì
梁扶南三藏曼陀罗仙译

rú shì wǒ wén yī shí fó zài shě wèi guó zhī
如是我闻：一时，佛在舍卫国祇

shù gěi gū dú yuán yǔ dà bǐ qiū sēng mǎn zú qiān rén
树给孤独园，与大比丘僧满足千人，

pú sà mó hē sà shí qiān rén jù yī dà zhuāng yán
菩萨摩诃萨十千人俱——以大庄严

ér zì zhuāng yán jiē xī yǐ zhù bú tuì zhuǎn dì qí
而自庄严，皆悉已住不退转地，其

míng yuē mí lè pú sà wén shū shī lì pú sà wú
名曰：弥勒菩萨、文殊师利菩萨、无

ài biàn pú sà bù shě dān pú sà yǔ rú shì děng dà
碍辩菩萨、不舍担菩萨，与如是等大

pú sà jù
菩萨俱。

wén shū shī lì tóng zhēn pú sà mó hē sà míng
文殊师利童真菩萨摩诃萨，明

xiāng xiàn shí cóng qí zhù chù lái zhī fó suǒ zài wài ér
相现时，从其住处来诣佛所，在外而

lì ěr shí zūn zhě shè lì fú fù lóu nuó mí da
立。尔时，尊者舍利弗、富楼那弥多
luó ní zǐ dà mù qián lián mó hē jiā shè mó hē
罗尼子、大目乾连、摩诃迦叶、摩诃
jiā zhān yán mó hē jū zhǐ luó rú shì děng zhū dà shēng
迦旃延、摩诃拘絺罗，如是等诸大声
wén gè cóng zhù chu jù yì fó suǒ zài wài ér lì
闻，各从住处俱诣佛所，在外而立。
fó zhī zhòng huì jiē xī jí yì
佛知众会皆悉集已。

ěr shí rú lái cóng zhù chu chū fū zuò ér zuò
尔时，如来从住处出，敷座而坐，
gào shè lì fú rǔ jīn hé gù yú chén cháo shí zài mén
告舍利弗：汝今何故于晨朝时在门
wài lì
外立？

shè lì fú bái fó yán shì zūn wén shū shī lì
舍利弗白佛言：世尊，文殊师利
tóng zhēn pú sà xiān yì zhì cǐ zhù mén wài lì wǒ shí
童真菩萨先已至此，住门外立，我实
yú hòu wǎn lái dào ěr
于后晚来到耳。

ěr shí shì zūn wèn wén shū shī lì rǔ shí xiān
尔时，世尊问文殊师利：汝实先
lái dào cǐ zhù chu yù jiàn rú lái yē
来到此住处，欲见如来耶？

wén shū shī lì jí bái fó yán rú shì shì zūn,
文殊师利即白佛言：如是，世尊，
wǒ shí lái cǐ yù jiàn rú lái hé yǐ gù wǒ lè zhèng
我实来此欲见如来。何以故？我乐正
guān lì yì zhòngshēng wǒ guān rú lái rú rú xiāng bú
观利益众生，我观如来如如相、不
yì xiāng bú dòngxiāng bú zuò xiāng wú shēngxiāng wú
异相、不动相、不作相、无生相无
miè xiāng bù yǒu xiāng bù wú xiāng bú zài fāng bù lí
灭相、不有相不无相、不在方不离
fāng fēi sān shì fēi bù sān shì fēi èr xiāng fēi bú èr
方、非三世非不三世、非二相非不二
xiāng fēi gòu xiāng fēi jìng xiāng yǐ rú shì děng zhèng guān
相、非垢相非净相，以如是等正观
rú lái lì yì zhòngshēng
如来利益众生。

fó gào wén shū shī lì ruò néng rú shì jiàn yú
佛告文殊师利：若能如是见于
rú lái xīn wú suǒ qǔ yì wú bù qǔ fēi jī jù fēi
如来，心无所取亦无不取，非积聚非
bù jī jù
不积聚。

ěr shí shè lì fú yǔ wén shū shī lì yán ruò
尔时，舍利弗语文殊师利言：若
néng rú rǔ suǒ shuō jiàn rú lái zhě shèn wéi xī yǒu wéi
能如汝所说见如来者，甚为希有！为

yī qiè zhòngshēng gù jiàn yú rú lái ér xīn bù qǔ zhòng
一切众生故见于如来，而心不取众
shēng zhī xiāng huà yī qiè zhòngshēng xiàng yú niè pán ér
生之相；化一切众生向于涅槃，而
yì bù qǔ xiàng niè pán xiāng wéi yī qiè zhòngshēng fā dà
亦不取向涅槃相；为一切众生发大
zhuāng yán ér xīn bú jiàn zhuāng yán zhī xiāng
庄严，而心不见庄严之相。

ěr shí wén shū shī lì tóng zhēn pú sà mó hē
尔时，文殊师利童真菩萨摩诃

sà yǔ shè lì fú yán rú shì rú shì rú rǔ suǒ
萨语舍利弗言：如是，如是，如汝所
shuō suī wéi yī qiè zhòngshēng fā dà zhuāng yán xīn héng
说。虽为一切众生发大庄严心，恒
bú jiàn yǒu zhòngshēng xiāng wéi yī qiè zhòngshēng fā dà
不见有众生相；为一切众生发大
zhuāng yán ér zhòngshēng jiè yì bù zēng bù jiǎn jiǎ shǐ
庄严，而众生界亦不增不减。假使
yī fó zhù shì ruò yī jié ruò guò yī jié rú cǐ yī
一佛住世，若一劫若过一劫，如此一
fó shì jiè fù yǒu wú liàng wú biān héng hé shā zhū fó
佛世界，复有无量无边恒河沙诸佛，
rú shì yī yī fó ruò yī jié ruò guò yī jié zhòu yè
如是一一佛，若一劫若过一劫，昼夜
shuō fǎ xīn wú zàn xī gè gè dù yú wú liàng héng hé
说法心无暂息，各各度于无量恒河

shā zhòngshēng jiē rù niè pán ér zhòngshēng jiè yì bù zēng
沙众生皆入涅槃，而众生界亦不增

bù jiǎn nǎi zhì shí fāng zhū fó shì jiè yì fù rú shì
不减，乃至十方诸佛世界亦复如是，

yī yī zhū fó shuō fǎ jiào huà gè dù wú liàng héng hé
一一诸佛说法教化，各度无量恒河

shā zhòngshēng jiē rù niè pán yú zhòngshēng jiè yì bù zēng
沙众生皆入涅槃，于众生界亦不增

bù jiǎn hé yǐ gù zhòngshēng dìng xiāng bù kě dé gù
不减。何以故？众生定相不可得故，

shì gù zhòngshēng jiè bù zēng bù jiǎn
是故众生界不增不减。

shè lì fú fù yǔ wén shū shī lì yán ruò zhòng
舍利弗复语文殊师利言：若众

shēng jiè bù zēng bù jiǎn hé gù pú sà wéi zhū zhòngshēng
生界不增不减，何故菩萨为诸众生

qiú ā nòu da luó sān miǎo sān pú tí cháng xíng shuō fǎ
求阿耨多罗三藐三菩提常行说法？

wén shū shī lì bái fó yán ruò zhū zhòngshēng xī
文殊师利白佛言：若诸众生悉

kōng xiàng zhě yì wú pú sà qiú ā nòu da luó sān miǎo
空相者，亦无菩萨求阿耨多罗三藐

sān pú tí yì wú zhòngshēng ér wéi shuō fǎ hé yǐ
三菩提，亦无众生而为说法。何以

gù wǒ shuō fǎ zhōng wú yǒu yī fǎ dāng kě dé gù
故？我说法中，无有一法当可得故。

ěr shí fó gào wén shū shī lì ruò wú zhòng
尔时，佛告文殊师利：若无众

shēng yún hé shuō yǒu zhòngshēng jí zhòngshēng jiè
生，云何说有众生及众生界？

wén shū shī lì yán zhòngshēng jiè xiāng rú zhū fó
文殊师利言：众生界相如诸佛

jiè
界。

yòu wèn zhòngshēng jiè zhě shì yǒu liàng yē
又问：众生界者是有量耶？

dá yuē zhòngshēng jiè liàng rú fó jiè liàng
答曰：众生界量如佛界量。

yòu wèn zhòngshēng jiè liàng yǒu chù suǒ fǒu
又问：众生界量有处所否？

dá yuē zhòngshēng jiè liàng bù kě sī yì
答曰：众生界量不可思议。

yòu wèn zhòngshēng jiè xiāng wéi yǒu zhù fǒu
又问：众生界相为有住否？

dá yuē zhòngshēng wú zhù yóu rú kōng zhù
答曰：众生无住，犹如空住。

fó gào wén shū shī lì rú shì xiū ān bō rě bō
佛告文殊师利：如是修般若波

luó mì shí dāng yún hé zhù ān bō rě bō luó mì
罗蜜时，当云何住般若波罗蜜？

wén shū shī lì yán yǐ bú zhù fǎ wéi zhù ān
文殊师利言：以不住法，为住般

rě bō luó mì
若波罗蜜。

fó fù wèn wén shū shī lì yán yún hé bù zhù
佛复问文殊师利言：云何不住

fǎ míng zhù bō rě bō luó mì
法名住般若波罗蜜？

wén shū shī lì yán yǐ wú zhù xiāng jí zhù bō
文殊师利言：以无住相，即住般

rě bō luó mì
若波罗蜜。

fó fù gào wén shū shī lì rú shì zhù bō rě
佛复告文殊师利：如是住般若

bō luó mì shí shì zhū shàn gēn yún hé zēngzhǎng yún hé
波罗蜜时，是诸善根云何增长？云何

sǔn jiǎn
损减？

wén shū shī lì yán ruò néng rú shì zhù bō rě
文殊师利言：若能如是住般若

bō luó mì yú zhū shàn gēn wú zēng wú jiǎn yú yī qiè
波罗蜜，于诸善根无增无减，于一切

fǎ yì wú zēng wú jiǎn shì bō rě bō luó mì xìng xiāng
法亦无增无减，是般若波罗蜜性相

yì wú zēng wú jiǎn
亦无增无减。

shì zūn rú shì xiū bō rě bō luó mì zé bù
世尊，如是修般若波罗蜜，则不

shě fán fū fǎ yì bù qǔ xiánshèng fǎ hé yǐ gù
舍凡夫法，亦不取贤圣法。何以故？

bō rě bō luó mì bú jiàn yǒu fǎ kě qǔ kě shě rú
般若波罗蜜不见有法可取可舍。如

shì xiū bō rě bō luó mì yì bú jiàn niè pán kě lè
是修般若波罗蜜，亦不见涅槃可乐、

shēng sǐ kě yàn hé yǐ gù bú jiànshēng sǐ kuàng fù
生死可厌。何以故？不见生死，况复

yàn lí bú jiàn niè pán hé kuàng lè zhù rú shì xiū
厌离？不见涅槃，何况乐著？如是修

bō rě bō luó mì bú jiàn gòu nǎo kě shě yì bú jiàn
般若波罗蜜，不见垢恼可舍，亦不见

gōng dé kě qǔ yú yī qiè fǎ xīn wú zēng jiǎn hé yǐ
功德可取，于一切法心无增减。何以

gù bú jiàn fǎ jiè yǒu zēng jiǎn gù shì zūn ruò néng
故？不见法界有增减故。世尊，若能

rú shì shì míng xiū bō rě bō luó mì
如是，是名修般若波罗蜜。

shì zūn bú jiàn zhū fǎ yǒu shēng yǒu miè shì xiū
世尊，不见诸法有生有灭，是修

bō rě bō luó mì
般若波罗蜜。

shì zūn bú jiàn zhū fǎ yǒu zēng yǒu jiǎn shì xiū
世尊，不见诸法有增有减，是修

bō rě bō luó mì
般若波罗蜜。

shì zūn xīn wú xī qǔ bú jiàn fǎ xiàng yǒu kě
世尊，心无希取，不见法相有可

qiú zhě shì xiū bō rě bō luó mì
求者，是修般若波罗蜜。

shì zūn bú jiàn hǎo chǒu bù shēng gāo xià bú
世尊，不见好丑，不生高下，不

zuò qú shě hé yǐ gù fǎ wú hǎo chǒu lí zhū xiāng gù
作取舍。何以故？法无好丑离诸相故，

fǎ wú gāo xià děng fǎ xìng gù fǎ wú qú shě zhù shí
法无高下等法性故，法无取舍住实

jì gù shì xiū bō rě bō luó mì
际故，是修般若波罗蜜。

fó gào wén shū shī lì shì zhū fó fǎ dé bú
佛告文殊师利：是诸佛法得不

shèng hū
胜乎？

wén shū shī lì yán wǒ bú jiàn zhū fǎ yǒu shèng
文殊师利言：我不见诸法有胜

rú xiāng rú lái zì jué yī qiè fǎ kōng shì kě zhèng
如相，如来自觉一切法空，是可证

zhī
知。

fó gào wén shū shī lì rú shì rú shì rú
佛告文殊师利：如是，如是，如

lái zhèng jué zì zhèng kōng fǎ
来正觉自证空法。

wén shū shī lì bái fó yán shì zūn shì kōng fǎ
文殊师利白佛言：世尊，是空法

zhōng dāng yǒu shèng rú ér kě dé yē
中，当有胜如而可得耶？

fó yán shàn zāi shàn zāi wén shū shī lì rú
佛言：善哉！善哉！文殊师利，如

rǔ suǒ shuō shì zhēn fǎ hū
汝所说，是真法乎！

fó fù wèi wén shū shī lì yán ā nòu da luó
佛复谓文殊师利言：阿耨多罗

shì fó fǎ fǒu
是佛法否？

wén shū shī lì yán rú fó suǒ shuō ā nòu da
文殊师利言：如佛所说，阿耨多

luó shì míng fó fǎ hé yǐ gù wú fǎ kě dé míng ā
罗是名佛法。何以故？无法可得名阿

nòu da luó
耨多罗。

wén shū shī lì yán rú shì xiū bō rě bō luó
文殊师利言：如是修般若波罗

mì bù míng fǎ qì fēi huà fán fū fǎ yì fēi fó
蜜，不名法器，非化凡夫法，亦非佛

fǎ fēi zēng zhǎng fǎ shì xiū bō rě bō luó mì
法，非增长法，是修般若波罗蜜。

fù cì shì zūn xiū bō rě bō luó mì shí
复次，世尊，修般若波罗蜜时，

bú jiàn yǒu fǎ kě fēn bié sī wéi
不见有法可分别思惟。

fó gào wén shū shī lì rǔ yú fó fǎ bù sī
佛告文殊师利：汝于佛法不思

wéi yē
惟耶？

wén shū shī lì yán fǒu yě shì zūn rú wǒ
文殊师利言：否也，世尊。如我

sī wéi bú jiàn fó fǎ yì bù kě fēn bié shì fán fū
思惟，不见佛法，亦不可分别是凡夫

fǎ shì shēng wén fǎ shì pì zhī fó fǎ rú shì míng
法、是声闻法、是辟支佛法，如是名

wéi wú shàng fó fǎ
为无上佛法。

fù cì xiū bō rě bō luó mì shí bú jiàn fán
复次，修般若波罗蜜时，不见凡

fū xiāng bú jiàn fó fǎ xiàng bú jiàn zhū fǎ yǒu jué
夫相，不见佛法相，不见诸法有决

dìng xiāng shì wéi xiū bō rě bō luó mì
定相，是为修般若波罗蜜。

fù cì xiū bō rě bō luó mì shí bú jiàn yù
复次，修般若波罗蜜时，不见欲

jiè bú jiàn sè jiè bú jiàn wú sè jiè bú jiàn jì
界，不见色界，不见无色界，不见寂

miè jiè hé yǐ gù bú jiàn yǒu fǎ shì jìn miè xiāng
灭界。何以故？不见有法是尽灭相，

shì xiū bō rě bō luó mì
是修般若波罗蜜。

fù cì xiū bō rě bō luó mì shí bú jiàn zuò
复次，修般若波罗蜜时，不见作

ēn zhě bú jiàn bào ēn zhě sī wéi èr xiāng xīn wú fēn
恩者，不见报恩者，思惟二相心无分

bié shì xiū bō rě bō luó mì
别，是修般若波罗蜜。

fù cì xiū bō rě bō luó mì shí bú jiàn shì
复次，修般若波罗蜜时，不见是

fó fǎ kě qǔ bú jiàn shì fán fū fǎ kě shě shì xiū
佛法可取，不见是凡夫法可舍，是修

bō rě bō luó mì
般若波罗蜜。

fù cì xiū bō rě bō luó mì shí bú jiàn fán
复次，修般若波罗蜜时，不见凡

fū fǎ kě miè yì bú jiàn fó fǎ ér xīn zhèng zhī shì
夫法可灭，亦不见佛法而心证知，是

xiū bō rě bō luó mì
修般若波罗蜜。

fó gào wén shū shī lì shàn zāi shàn zāi rǔ
佛告文殊师利：善哉！善哉！汝

néng rú shì shàn shuō shèn shēn bō rě bō luó mì xiāng shì
能如是善说甚深般若波罗蜜相，是

zhū pú sà mó hē sà suǒ xué fǎ yìn nǎi zhì shēng wén
诸菩萨摩诃萨所学法印，乃至声闻、

yuán jué xué wú xué rén yì dāng bù lí shì yìn ér xiū
缘觉、学、无学人亦当不离是印而修
dào guǒ
道果。

fó gào wén shū shī lì ruò rén dé wén shì fǎ
佛告文殊师利：若人得闻是法
bù jīng bú wèi zhě bù cóng qiān fó suǒ zhòng zhū shàn gēn
不惊不畏者，不从千佛所种诸善根，
nǎi zhì bǎi qiān wàn yì fó suǒ jiǔ zhí dé běn nǎi néng
乃至百千万亿佛所久植德本，乃能
yú shì shèn shēn bō rě bō luó mì bù jīng bú bù
于是甚深般若波罗蜜不惊不怖。

wén shū shī lì bái fó yán shì zūn wǒ jīn gèng
文殊师利白佛言：世尊，我今更
shuō bō rě bō luó mì yì
说般若波罗蜜义。

fó yán biàn shuō
佛言：便说。

shì zūn xiū bō rě bō luó mì shí bú jiàn fǎ
世尊，修般若波罗蜜时，不见法
shì yīng zhù shì bù yīng zhù yì bú jiàn jìng jiè kě qǔ
是应住、是不应住，亦不见境界可取
shě xiāng hé yǐ gù rú zhū rú lái bú jiàn yī qiè fǎ
舍相。何以故？如诸如来不见一切法
jìng jiè xiāng gù nǎi zhì bú jiàn zhū fó jìng jiè kuàng
境界相故。乃至不见诸佛境界，况

qǔ shēng wén yuán jué fán fū jìng jiè bù qǔ sī yì
取声闻、缘觉、凡夫境界？不取思议

xiāng yì bù qǔ bù sī yì xiāng bú jiàn zhū fǎ yǒu
相，亦不取不思议相，不见诸法有

ruò gān xiāng zì zhèng kōng fǎ bù kě sī yì rú shì
若干相，自证空法不可思议。如是

pú sà mó hē sà jiē yì gòng yǎng wú liàng bǎi qiān wàn yì
菩萨摩诃萨皆已供养无量百千万亿

zhū fó zhòng zhū shàn gēn nǎi néng yú shì shèn shēn bō rě
诸佛种诸善根，乃能于是甚深般若

bō luó mì bù jīng bú bù fù cì xiū bō rě bō luó
波罗蜜不惊不怖。复次，修般若波罗

mì shí bú jiàn fù bú jiàn jiě ér yú fán fū nǎi
蜜时，不见缚，不见解，而于凡夫乃

zhì sān chéng bú jiàn chā bié xiāng shì xiū bō rě bō luó
至三乘不见差别相，是修般若波罗

mì
蜜。

fó gào wén shū shī lì rǔ yǐ gòng yǎng jǐ suǒ
佛告文殊师利：汝已供养几所

zhū fó
诸佛？

wén shū shī lì yán wǒ jí zhū fó rú huàn huà
文殊师利言：我及诸佛如幻化

xiāng bú jiàn gòng yǎng jí yǔ shòu zhě
相，不见供养及与受者。

fó gào wén shū shī lì rǔ jīn kě bú zhù fó
佛告文殊师利：汝今可不住佛

chéng yē
乘耶？

wén shū shī lì yán rú wǒ sī wéi bú jiàn yī
文殊师利言：如我思惟不见一

fǎ yún hé dāng dé zhù yú fó chéng
法，云何当得住于佛乘？

fó yán wén shū shī lì rǔ bù dé fó chéng
佛言：文殊师利，汝不得佛乘

hū
乎？

wén shū shī lì yán rú fó chéng zhě dàn yǒu míng
文殊师利言：如佛乘者，但有名

zì fēi kě dé yì bù kě jiàn wǒ yún hé dé
字，非可得亦不可见，我云何得？

fó yán wén shū shī lì rǔ dé wú ài zhì
佛言：文殊师利，汝得无碍智

hū
乎？

wén shū shī lì yán wǒ jí wú ài yún hé yǐ
文殊师利言：我即无碍，云何以

wú ài ér dé wú ài
无碍而得无碍？

fó yán rǔ zuò dào chǎng hū
佛言：汝坐道场乎？

wén shū shī lì yán yī qiè rú lái bú zuò dào
文殊师利言：一切如来不坐道

chǎng wǒ jīn yún hé dú zuò dào chǎng hé yǐ gù xiàn
场，我今云何独坐道场？何以故？现

jiàn zhū fǎ zhù shí jì gù
见诸法住实际故。

fó yán yún hé míng shí jì
佛言：云何名实际？

wén shū shī lì yán shēn jiàn děng shì shí jì
文殊师利言：身见等是实际。

fó yán yún hé shēn jiàn shì shí jì
佛言：云何身见是实际？

wén shū shī lì yán shēn jiàn rú xiāng fēi shí fēi
文殊师利言：身见如相，非实非

bù shí bù lái bú qù yì shēn fēi shēn shì míng shí
不实，不来不去，亦身非身，是名实

jì
际。

shè lì fú bái fó yán shì zūn ruò yú sī yì
舍利弗白佛言：世尊，若于斯义

dì liǎo jué dìng shì míng pú sà mó hē sà hé yǐ gù
谛了决定，是名菩萨摩诃萨。何以故？

dé wén rú shì shēn shēn bō rě bō luó mì xiāng xīn bù
得闻如是甚深般若波罗蜜相，心不

jīng bú bù bù méi bù huǐ
惊不怖、不没不悔。

mí lè pú sà bái fó yán shì zūn dé wén rú
弥勒菩萨白佛言：世尊，得闻如
shì bō rě bō luó mì jù zú fǎ xiāng shì jí jìn yú
是般若波罗蜜，具足法相，是即近于
fó zuò hé yǐ gù rú lái xiàn jué cǐ fǎ xiàng gù
佛坐。何以故？如来现觉此法相故。

wén shū shī lì bái fó yán shì zūn dé wén shèn
文殊师利白佛言：世尊，得闻甚
shēn bō rě bō luó mì néng bù jīng bú bù bù méi bù
深般若波罗蜜，能不惊不怖、不没不
huǐ dāng zhī cǐ rén jí shì jiàn fó
悔，当知此人即是见佛。

ěr shí fù yǒu wú xiāng yōu pó yí bái fó yán
尔时，复有无相优婆夷白佛言：
shì zūn fán fū fǎ shēng wén fǎ pì zhī fó fǎ
世尊，凡夫法、声闻法、辟支佛法、
pú sà fǎ fó fǎ shì zhū fǎ jiē wú xiāng shì gù
菩萨法、佛法，是诸法皆无相，是故
yú suǒ cóng wén bō rě bō luó mì jiē bù jīng bú bù
于所从闻般若波罗蜜，皆不惊不怖、
bù méi bù huǐ hé yǐ gù yī qiè zhū fǎ běn wú xiāng
不没不悔。何以故？一切诸法本无相
gù
故。

fó gào shè lì fú shàn nán zǐ shàn nǚ rén
佛告舍利弗：善男子、善女人，

ruò wén rú shì shèn shēn bō rě bō luó mì xīn dé jué
若闻如是甚深般若波罗蜜，心得决

dìng bù jīng bú bù bù méi bù huǐ dāng zhī shì rén jí
定不惊不怖、不没不悔，当知是人即

zhù bú tuì zhuǎn dì ruò rén wén shì shèn shēn bō rě bō
住不退转地。若人闻是甚深般若波

luó mì bù jīng bú bù bù méi bù huǐ xìn lè tīng
罗蜜，不惊不怖，不没不悔，信乐听

shòu huān xǐ bú yàn shì jí jù zú tán bō luó mì
受，欢喜不厌，是即具足檀波罗蜜、

shī luó bō luó mì chàn tí bō luó mì pí lí yē bō
尸波罗蜜、羼提波罗蜜、毗梨耶波

luó mì chán bō luó mì bō rě bō luó mì yì néng
罗蜜、禅波罗蜜、般若波罗蜜，亦能

wéi tā xiǎn shì fēn bié rú shuō xiū xíng
为他显示分别，如说修行。

fó gào wén shū shī lì rǔ guān hé yì wéi dé
佛告文殊师利：汝观何义，为得

ā nòu da luó sān miǎo sān pú tí zhù ā nòu da luó
阿耨多罗三藐三菩提，住阿耨多罗

sān miǎo sān pú tí
三藐三菩提？

wén shū shī lì yán wǒ wú dé ā nòu da luó
文殊师利言：我无得阿耨多罗

sān miǎo sān pú tí wǒ bú zhù fó chéng yún hé dāng dé
三藐三菩提，我不住佛乘，云何当得

ā nòu duō luó sān miǎo sān pú tí rú wǒ suǒ shuō jí
阿耨多罗三藐三菩提？如我所说即

pú tí xiāng
菩提相。

fó zàn wén shū shī lì yán shàn zāi shàn zāi
佛赞文殊师利言：善哉！善哉！

rǔ néng yú shì shèn shēn fǎ zhōng qiǎo shuō sī yì rǔ yú
汝能于是甚深法中巧说斯义，汝于

xiān fó jiǔ zhòng shàn gēn yǐ wú xiàng fǎ jìng xiū fàn
先佛久种善根，以无相法净修梵

hèng
行。

wén shū shī lì yán ruò jiàn yǒu xiàng zé yán wú
文殊师利言：若见有相，则言无

xiàng wǒ jīn bú jiàn yǒu xiàng yì bú jiàn wú xiàng yún
相。我今不见有相，亦不见无相，云

hé ér yán yǐ wú xiàng fǎ jìng xiū fàn hèng
何而言以无相法净修梵行？

fó gào wén shū shī lì rǔ jiàn shēng wén jiè yē
佛告文殊师利：汝见声闻戒耶？

dá yuē jiàn
答曰：见。

fó yán rǔ yún hé jiàn
佛言：汝云何见？

wén shū shī lì yán wǒ bú zuò fán fū jiàn bú
文殊师利言：我不作凡夫见，不

zuò shèng rén jiàn   bú zuò xué jiàn   bú zuò wú xué jiàn
作圣人见，不作学见，不作无学见，
bú zuò dà jiàn   bú zuò xiǎo jiàn   bú zuò tiáo fú jiàn
不作大见，不作小见，不作调伏见，
bú zuò bú tiáo fú jiàn   fēi jiàn fēi bú jiàn
不作不调伏见，非见非不见。

shè lì fú yǔ wén shū shī lì yán rǔ jīn rú
舍利弗语文殊师利言：汝今如

shì guān shēng wén chéng   ruò guān fó chéng dāng fù yún hé
是观声闻乘，若观佛乘当复云何？

wén shū shī lì yán   bú jiàn pú tí fǎ   bú jiàn
文殊师利言：不见菩提法，不见

xiū xíng pú tí jí zhèng pú tí zhě
修行菩提及证菩提者。

shè lì fú yǔ wén shū shī lì yán yún hé míng
舍利弗语文殊师利言：云何名

fó   yún hé guān fó
佛？云何观佛？

wén shū shī lì yán   yún hé wéi wǒ
文殊师利言：云何为我？

shè lì fú yán   wǒ zhě dàn yǒu míng zì   míng zì
舍利弗言：我者但有名字，名字

xiāng kōng
相空。

wén shū shī lì yán   rú shì   rú shì   rú wǒ
文殊师利言：如是，如是，如我

dàn yǒu míng zì fú yì dàn yǒu míng zì míng zì xiāngkōng
但有名字，佛亦但有名字。名字相空

jī shì pú tí bù yǐ míng zì ér qiú pú tí pú tí
即是菩提，不以名字而求菩提，菩提

zhī xiāng wú yán wú shuō hé yǐ gù yán shuō pú tí èr
之相无言无说。何以故？言说菩提二

jù kōng gù
俱空故。

fù cì shè lì fú rǔ wèn yún hé míng fó?
复次，舍利弗，汝问云何名佛？

yún hé guān fó zhě bù shēng bú miè bù lái bú qù
云何观佛者？不生不灭，不来不去，

fēi míng fēi xiāng shì míng wéi fó rú zì guān shēn shí
非名非相，是名为佛；如自观身实

xiāng guān fó yì rán wéi yǒu zhì zhě nǎi néng zhī ěr
相，观佛亦然，唯有智者乃能知耳，

shì míng guān fó
是名观佛。

ěr shí shè lì fú bái fó yán shì zūn rú
尔时，舍利弗白佛言：世尊，如

wén shū shī lì suǒ shuō bō rě bō luó mì fēi chū xué
文殊师利所说般若波罗蜜，非初学

pú sà suǒ néng liǎo zhī
菩萨所能了知。

wén shū shī lì yán fēi dàn chū xué pú sà suǒ
文殊师利言：非但初学菩萨所

bù néng zhī jí zhū èr chéng suǒ zuò yǐ bàn zhě yì wèi
不能知，及诸二乘所作已办者亦未

néng liǎo rú shì shuō fǎ wú néng zhī zhě hé yǐ gù?
能了。如是说法，无能知者。何以故？

pú tí zhī xiāng shí wú yǒu fǎ ér kě zhī gù wú jiàn
菩提之相，实无有法而可知故，无见

wú wén wú dé wú niàn wú shēng wú miè wú shuō wú
无闻，无得无念，无生无灭，无说无

tīng rú shì pú tí xìng xiāng kōng jì wú zhèng wú zhī
听。如是菩提，性相空寂，无证无知，

wú xíng wú xiàng yún hé dāng yǒu dé pú tí zhě?
无形无相，云何当有得菩提者？

shè lì fú yǔ wén shū shī lì yán fó yú fǎ
舍利弗语文殊师利言：佛于法

jiè bú zhèng ā nòu da luó sān miǎo sān pú tí yē
界不证阿耨多罗三藐三菩提耶？

wén shū shī lì yán fǒu yě shè lì fú hé
文殊师利言：否也，舍利弗。何

yǐ gù shì zūn jí shì fǎ jiè ruò yǐ fǎ jiè zhèng fǎ
以故？世尊即是法界，若以法界证法

jiè zhě jí shì zhèng lùn
界者，即是诤论。

shè lì fú fǎ jiè zhī xiāng jí shì pú tí hé
舍利弗，法界之相即是菩提。何

yǐ gù shì fǎ jiè zhōng wú zhòng shēng xiāng yī qiè fǎ
以故？是法界中无众生相，一切法

kōng gù yī qiè fǎ kōng jí shì pú tí wú èr wú fēn
空故；一切法空即是菩提，无二无分
bié gù
别故。

shè lì fú wú fēn bié zhōng zé wú zhī zhě ruò
舍利弗，无分别中则无知者，若
wú zhī zhě jí wú yán shuō wú yán shuō xiāng jí fēi yǒu
无知者即无言说，无言说相即非有
fēi wú fēi zhī fēi bù zhī yī qiè zhū fǎ yì fù rú
非无、非知非不知，一切诸法亦复如
shì hé yǐ gù yī qiè zhū fǎ bú jiàn chù suǒ jué dìng
是。何以故？一切诸法不见处所决定
xìng gù rú nì zuì xiāng bù kě sī yì hé yǐ gù
性故。如逆罪相不可思议。何以故？
zhū fǎ shí xiāng bù kě huài gù rú shì nì zuì yì wú
诸法实相不可坏故。如是逆罪亦无
běn xìng bù shēng tiān shàng bú duò dì yù yì bú rù
本性，不生天上，不堕地狱，亦不入
niè pán hé yǐ gù yī qiè yè yuán jiē zhù shí jì
涅槃。何以故？一切业缘皆住实际，
bù lái bú qù fēi yīn fēi guǒ hé yǐ gù fǎ jiè
不来不去，非因非果。何以故？法界
wú biān wú qián wú hòu gù shì gù shè lì fú ruò
无边无前无后故。是故，舍利弗，若
jiàn fàn zhòng bī qiū bú duò dì yù qīng jìng xíng zhě bú
见犯重比丘不堕地狱，清净行者不

rù niè pán rú shì bǐ qiū fēi yīng gòng fēi bù yīng gòng
入涅槃，如是比丘非应供非不应供、
fēi jìn lòu fēi bú jìn lòu hé yǐ gù yú zhū fǎ zhōng
非尽漏非不尽漏。何以故？于诸法中
zhù píng děng gù
住平等故。

shè lì fú yán yún hé míng bú tuì fǎ rěn
舍利弗言：云何名不退法忍？

wén shū shī lì yán bú jiàn shǎo fǎ yǒu shēng miè
文殊师利言：不见少法有生灭

xiāng míng bú tuì fǎ rěn
相，名不退法忍。

shè lì fú yán yún hé fù míng bú diào bǐ qiū
舍利弗言：云何复名不调比丘？

wén shū shī lì yán lòu jìn ā luó hàn shì míng
文殊师利言：漏尽阿罗汉，是名

bú diào hé yǐ gù zhū jié yǐ jìn gèng wú suǒ diào
不调。何以故？诸结已尽，更无所调，
gù míng bú diào ruò guò xīn xíng míng wéi fán fū hé
故名不调。若过心行，名为凡夫。何
yǐ gù fán fū zhòng shēng bú shùn fǎ jiè shì gù míng
以故？凡夫众生不顺法界，是故名
guò
过。

shè lì fú yán shàn zāi shàn zāi rǔ jīn wéi
舍利弗言：善哉！善哉！汝今为

wǒ shàn jiě lòu jìn ā luó hàn yì
我善解漏尽阿罗汉义。

wén shū shī lì yán rú shì rú shì wǒ jí
文殊师利言：如是，如是，我即

lòu jìn zhēn ā luó hàn hé yǐ gù duàn qiú shēng wén yù
漏尽真阿罗汉。何以故？断求声闻欲

jí pì zhī fó yù yǐ shì yīn yuán gù míng lòu jìn dé
及辟支佛欲，以是因缘故名漏尽得

ā luó hàn
阿罗汉。

fó gào wén shū shī lì zhū pú sà děng zuò dào
佛告文殊师利：诸菩萨等坐道

chǎng shí jué wù ā nòu da luó sān miǎo sān pú tí fǒu
场时，觉悟阿耨多罗三藐三菩提否？

wén shū shī lì yán pú sà zuò yú dào chǎng wú
文殊师利言：菩萨坐于道场，无

yǒu jué wù ā nòu da luó sān miǎo sān pú tí hé yǐ
有觉悟阿耨多罗三藐三菩提。何以

gù rú pú tí xiāng wú yǒu shǎo fǎ ér kě dé zhě
故？如菩提相，无有少法而可得者，

míng ā nòu da luó sān miǎo sān pú tí wú xiàng pú tí
名阿耨多罗三藐三菩提。无相菩提，

shuí néng zuò zhě yì wú qǐ zhě yǐ shì yīn yuán bú jiàn
谁能坐者？亦无起者，以是因缘不见

pú sà zuò yú dào chǎng yì bù jué zhèng ā nòu da luó
菩萨坐于道场，亦不觉证阿耨多罗

sān miǎo sān pú tí
三藐三菩提。

wén shū shī lì bái fó yán shì zūn pú tí jí
文殊师利白佛言：世尊，菩提即

wǔ nì wǔ nì jí pú tí hé yǐ gù pú tí wǔ
五逆，五逆即菩提。何以故？菩提、五

nì wú èr xiāng gù wú jué wú jué zhě wú jiàn
逆无二相故。无觉、无觉者，不见、

wú jiàn zhě wú zhī wú zhī zhě wú fēn bié wú fēn
不见者，无知、无知者，无分别、无分

bié zhě rú shì zhī xiāng míng wéi pú tí jiàn wǔ nì
别者，如是之相名为菩提，见五逆

xiāng yì fù rú shì ruò yán jiàn yǒu pú tí ér qǔ zhèng
相亦复如是。若言见有菩提而取证

zhě dāng zhī cǐ bèi jí shì zēngshàng màn rén
者，当知此辈即是增上慢人。

ěr shí shì zūn gào wén shū shī lì rǔ yán wǒ
尔时，世尊告文殊师利：汝言我

shì rú lái yì wèi wǒ wéi rú lái hū
是如来，亦谓我为如来乎？

wén shū shī lì yán fǒu yě shì zūn wǒ bú
文殊师利言：否也，世尊。我不

wèi rú lái wéi rú lái yē wú yǒu rú xiāng kě míng wéi
谓如来为如来耶！无有如相可名为

rú yì wú rú lái zhì néng zhī yú rú hé yǐ gù
如，亦无如来智能知于如。何以故？

rú lái jí zhì wú èr xiāng gù kōng wéi rú lái dàn yǒu
如来及智无二相故。空为如来，但有

míng zì wǒ dāng yún hé wèi shì rú lái
名字，我当云何谓是如来？

fó gào wén shū shī lì rǔ yí rú lái yē
佛告文殊师利：汝疑如来耶？

wén shū shī lì yán fǒu yě shì zūn wǒ guān
文殊师利言：否也，世尊。我观

rú lái wú jué dìng xìng wú shēng wú miè gù wú suǒ
如来无决定性，无生无灭，故无所

yí
疑。

fó gào wén shū shī lì rǔ jīn bú wèi rú lái
佛告文殊师利：汝今不谓如来

chū xiàn yú shì yē
出现于世耶？

wén shū shī lì yán ruò yǒu rú lái chū xiàn shì
文殊师利言：若有如来出现世

zhě yī qiè fǎ jiè yì yīng chū xiàn
者，一切法界亦应出现。

fó gào wén shū shī lì rǔ wèi héng shā zhū fó
佛告文殊师利：汝谓恒沙诸佛

rù niè pán yē
入涅槃耶？

wén shū shī lì yán zhū fó yī xiāng bù kě sī
文殊师利言：诸佛一相不可思

yì
议。

fó yǔ wén shū shī lì rú shì rú shì fó
佛语文殊师利：如是，如是，佛

shì yī xiāng bù sī yì xiāng
是一相不思議相。

wén shū shī lì bái fó yán shì zūn fó jīn zhù
文殊师利白佛言：世尊，佛今住

shì yē
世耶？

fó yǔ wén shū shī lì rú shì rú shì
佛语文殊师利：如是，如是。

wén shū shī lì yán ruò fó zhù shì héng shā zhū
文殊师利言：若佛住世，恒沙诸

fó yì yīng zhù shì hé yǐ gù yī qiè zhū fó jiē tóng
佛亦应住世。何以故？一切诸佛皆同

yī xiāng bù sī yì xiāng bù sī yì xiāng zhě wú shēng wú
一相不思議相，不思議相者无生无

miè ruò wèi lái zhū fó chū xìng yú shì yī qiè zhū fó
灭。若未来诸佛出兴于世，一切诸佛

yì jiē chū shì hé yǐ gù bù sī yì zhōng wú guò
亦皆出世。何以故？不思議中无过

qù wèi lái xiàn zài xiāng dàn zhòngshēng qǔ zhù wèi
去、未来、现在相，但众生取著，谓

yǒu chū shì wèi fó miè dù
有出世，谓佛灭度。

fó yǔ wén shū shī lì cǐ shì rú lái ā luó
佛语文殊师利：此是如来、阿罗
hàn ā wéi yuè zhì pú sà suǒ jiě hé yǐ gù shì
汉、阿惟越致菩萨所解。何以故？是
sān zhǒng rén wén shèn shēn fǎ néng bù fěi bàng yì bú
三种人，闻甚深法，能不诽谤，亦不
zàn tàn
赞叹。

wén shū shī lì bái fó yán shì zūn rú shì bù
文殊师利白佛言：世尊，如是不
sī yì shuí dāng fěi bàng shuí dāng zàn tàn
思议，谁当诽谤？谁当赞叹？

fó yán wén shū shī lì rú lái bù sī yì
佛言：文殊师利，如来不思议，
fán fū yì bù sī yì
凡夫亦不思议。

wén shū shī lì bái fó yán shì zūn fán fū yì
文殊师利白佛言：世尊，凡夫亦
bù sī yì yē
不思议耶？

fó yán yì bù sī yì hé yǐ gù yī qiè
佛言：亦不思议。何以故？一切
xīn xiàng jiē bù sī yì
心相皆不思议。

wén shū shī lì yán ruò rú shì shuō rú lái bù
文殊师利言：若如是说，如来不

sī yì fán fū yì bù sī yì jīn wú shù zhū fó qiú
思议，凡夫亦不思议，今无数诸佛求
yú niè pán tú zì pí láo hé yǐ gù bù sī yì
于涅槃，徒自疲劳。何以故？不思议
fǎ jí shì niè pán děng wú yì gù
法即是涅槃，等无异故。

wén shū shī lì yán rú shì fán fū bù sī yì
文殊师利言：如是凡夫不思议，
zhū fó bù sī yì ruò shàn nán zǐ shàn nǚ rén jiǔ xí
诸佛不思议。若善男子、善女人久习
shàn gēn jìn shàn zhī shí nǎi néng liǎo zhī
善根，近善知识乃能了知。

fó gào wén shū shī lì rǔ yù shǐ rú lái yú
佛告文殊师利：汝欲使如来于
zhòngshēngzhōng wéi zuì shèng yē
众生中为最胜耶？

wén shū shī lì yán wǒ yù shǐ rú lái yú zhū
文殊师利言：我欲使如来于诸
zhòngshēng wéi zuì dì yī dàn zhòngshēng xiàng yì bù kě
众生为最第一，但众生相亦不可
dé
得。

fó yán rǔ yù shǐ rú lái dé bù sī yì fǎ
佛言：汝欲使如来得不思议法
yē
耶？

wén shū shī lì yán yù shǐ rú lái dé bù sī
文殊师利言：欲使如来得不思

yì fǎ ér yú zhū fǎ wú chéng jiù zhě
议法，而于诸法无成就者。

fó gào wén shū shī lì yù shǐ rú lái shuō fǎ
佛告文殊师利：欲使如来说法

jiào huà yē
教化耶？

wén shū shī lì bái fó yán yù shǐ rú lái shuō
文殊师利白佛言：欲使如来说

fǎ jiào huà ér shì shuō jí tīng zhě jiē bù kě dé hé
法教化，而是说及听者皆不可得。何

yǐ gù zhù fǎ jiè gù fǎ jiè zhòngshēng wú chā bié
以故？住法界故，法界、众生无差别

xiāng
相。

fó gào wén shū shī lì rǔ yù shǐ rú lái wéi
佛告文殊师利：汝欲使如来为

wú shàng fú tián yē
无上福田耶？

wén shū shī lì yán rú lái shì wú jìn fú tián
文殊师利言：如来是无尽福田，

shì wú jìn xiāng wú jìn xiāng jí wú shàng fú tián fēi
是无尽相，无尽相即无上福田。非

fú tián fēi bù fú tián shì míng fú tián wú yǒu míng àn
福田非不福田，是名福田。无有明闇

shēng miè děng xiāng shì míng fú tián ruò néng rú shì jiě
生灭等相，是名福田。若能如是解

fú tián xiāng shēn zhí shàn zhǒng yì wú zēng wú jiǎn
福田相，深植善种亦无增无减。

fó gào wén shū shī lì yún hé zhí zhǒng bù zēng
佛告文殊师利：云何植种不增

bù jiǎn
不减？

wén shū shī lì yán fú tián zhī xiāng bù kě sī
文殊师利言：福田之相不可思

yì ruò rén yú zhōng rú fǎ xiū shàn yì bù kě sī yì
议，若人于中如法修善亦不可思议，

rú shì zhí zhǒng míng wú zēng wú jiǎn yì shì wú shàng zuì
如是植种名无增无减，亦是无上最

shèng fú tián
胜福田。

ěr shí dà dì yǐ fó shén lì liù zhǒng zhèn dòng
尔时，大地以佛神力，六种震动

xiàn wú cháng xiāng yī wàn liù qiān rén jiē dé wú shēng fǎ
现无常相，一万六千人皆得无生法

rěn qī bǎi bī qiū sān qiān yōu pó sāi sì wàn yōu
忍，七百比丘、三千优婆塞、四万优

pó yí liù shí yì nuó yú tuō liù yù zhū tiān yuǎn chén
婆夷、六十亿那由他六欲诸天，远尘

lí gòu yú zhū fǎ zhōng dé fǎ yǎn jìng
离垢，于诸法中得法眼净。

ěr shí ā nán cóng zuò ér qǐ piān tǎn yòu jiān
尔时，阿难从座而起，偏袒右肩，
yòu xī zhù dì bái fó yán shì zūn hé yīn yuán gù
右膝著地，白佛言：世尊，何因缘故，
rú shì dà dì liù zhǒng zhèn dòng
如是大地六种震动？

fó gào ā nán wǒ shuō fú tián wú chā bié xiāng
佛告阿难：我说福田无差别相，
gù xiàn sī ruì wǎng xī zhū fó yì yú cǐ chù zuò rú
故现斯瑞。往昔诸佛亦于此处，作如
shì shuō fú tián zhī xiāng lì yì zhòngshēng shí fāng shì jiè
是说福田之相利益众生，十方世界
liù zhǒng zhèn dòng
六种震动。

shè lì fú bái fó yán shì zūn wén shū shī lì
舍利弗白佛言：世尊，文殊师利
shì bù kě sī yì hé yǐ gù suǒ shuō fǎ xiàng bù kě
是不可思议。何以故？所说法相不可
sī yì
思议。

fó gào wén shū shī lì rú shì rú shì rú
佛告文殊师利：如是，如是，如
shè lì fú yán nǚ zhī suǒ shuō shí bù sī yì
舍利弗言，汝之所说实不思议。

wén shū shī lì bái fó yán shì zūn bù sī yì
文殊师利白佛言：世尊，不思议

bù kě shuō sī yì yì bù kě shuō rú shì sī yì
不可说，思议亦不可说，如是思议、
bù sī yì xìng jù bù kě shuō yī qiè shēng xiāng fēi kě
不思議性俱不可说，一切声相非可
sī yì yì fēi bù kě sī yì
思议亦非不可思议。

fó yán rǔ rù bù sī yì sān mèi yē
佛言：汝入不思議三昧耶？

wén shū shī lì yán fǒu yě shì zūn wǒ jí
文殊师利言：否也，世尊。我即
bù sī yì bú jiàn yǒu xīn néng sī yì zhě yún hé ér
不思議，不见有心能思议者，云何而
yán rù bù sī yì sān mèi wǒ chū fā xīn yù rù shì
言入不思議三昧？我初发心欲入是
dìng ér jīn sī wéi shí wú xīn xiàng ér rù sān mèi
定，而今思惟，实无心相而入三昧。
rú rén xué shè jiǔ xí zé qiǎo hòu suī wú xīn yǐ
如人学射，久习则巧，后虽无心，以
jiǔ xí gù jiàn fā jiē zhōng wǒ yì rú shì chū xué
久习故，箭发皆中。我亦如是，初学
bù sī yì sān mèi xì xīn yī yuán ruò jiǔ xí chéng jiù
不思議三昧，系心一缘，若久习成就，
gèng wú xīn xiǎng héng yǔ dìng jù
更无心想，恒与定俱。

shè lì fú yǔ wén shū shī lì yán gèng yǒu shèng
舍利弗语文殊师利言：更有胜

miào jì miè dìng fǒu
妙寂灭定否？

wén shū shī lì yán ruò yǒu bù sī yì dìng zhě
文殊师利言：若有不思議定者，

rǔ kě wèn yán gèng yǒu jì miè dìng fǒu rú wǒ yì jiě
汝可问言：更有寂灭定否？如我意解，

bù kě sī yì dìng shàng bù kě dé yún hé wèn yǒu jì
不可思议定尚不可得，云何问有寂

miè dìng hū
灭定乎？

shè lì fú yán bù kě sī yì dìng bù dé yē
舍利弗言：不可思议定不得耶？

wén shū shī lì yán sī yì dìng zhě shì kě dé
文殊师利言：思议定者是可得

xiāng bù kě sī yì dìng zhě bù kě dé xiāng yī qiè
相，不可思议定者不可得相，一切

zhòngshēng shí chéng jiù bù sī yì dìng hé yī gù yī
众生实成就不思議定。何以故？一

qiè xīn xiàng jí fēi xīn gù shì míng bù sī yì dìng shì
切心相即非心故，是名不思議定。是

gù yī qiè zhòngshēngxiàng jí bù sī yì sān mèi xiāng děng
故一切众生相及不思議三昧相，等

wú fēn bié
无分别。

fó zàn wén shū shī lì yán shàn zāi shàn zāi
佛赞文殊师利言：善哉！善哉！

rǔ yú zhū fó jiǔ zhí shàn gēn jìng xiū fàn háng nǎi néng
汝于诸佛久植善根，净修梵行，乃能
yǎn shuō shèn shēn sān mèi rǔ jīn ān zhù rú shì bō rě
演说甚深三昧。汝今安住如是般若
bō luó mì zhōng
波罗蜜中。

wén shū shī lì yán ruò wǒ zhù bō rě bō luó
文殊师利言：若我住般若波罗
mì zhōng néng zuò shì shuō jí shì yǒu xiǎng biàn zhù wǒ
蜜中能作是说，即是有想，便住我
xiǎng ruò zhù yǒu xiǎng wǒ xiǎngzhōng zhě bō rě bō luó
想。若住有想、我想中者，般若波罗
mì biàn yǒu chù suǒ bō rě bō luó mì ruò zhù yú wú
蜜便有处所；般若波罗蜜若住于无，
yì shì wǒ xiǎng yì míng chù suǒ lí cǐ èr chù zhù
亦是我想，亦名处所——离此二处，住
wú suǒ zhù rú zhū fó zhù ān chù jì miè fēi sī yì
无所住，如诸佛住，安处寂灭非思议
jìng jiè rú shì bù sī yì míng bō rě bō luó mì zhù
境界，如是不思议名般若波罗蜜住
chù bō rě bō luó mì chù yī qiè fǎ wú xiàng yī
处。般若波罗蜜处，一切法无相，一
qiè fǎ wú zuò bō rě bō luó mì jí bù sī yì bù
切法无作。般若波罗蜜即不思议，不
sī yì jí fǎ jiè fǎ jiè jí wú xiàng wú xiàng jí
思议即法界，法界即无相，无相即

bù sī yì   bù sī yì jí bō rě bō luó mì   bō rě
不 思 议 ， 不 思 议 即 般 若 波 罗 蜜 。 般 若
bō luó mì   fǎ jiè wú èr wú bié   wú èr wú bié jí
波 罗 蜜 、 法 界 无 二 无 别 ， 无 二 无 别 即
fǎ jiè   fǎ jiè jí wú xiàng   wú xiàng jí bō rě bō
法 界 ， 法 界 即 无 相 ， 无 相 即 般 若 波
luó mì jiè   bō rě bō luó mì jiè jí bù sī yì jiè
罗 蜜 界 ， 般 若 波 罗 蜜 界 即 不 思 议 界 ，
bù sī yì jiè jí wú shēng wú miè jiè   wú shēng wú miè
不 思 议 界 即 无 生 无 灭 界 ， 无 生 无 灭
jiè jí bù sī yì jiè
界 即 不 思 议 界 。

wén shū shī lì yán   rú lái jiè jí wǒ jiè jí
文 殊 师 利 言 ： 如 来 界 及 我 界 即
bù èr xiāng   rú shì xiū bō rě bō luó mì zhě zé bù
不 二 相 ， 如 是 修 般 若 波 罗 蜜 者 则 不
qiú pú tí   hé yǐ gù   pú tí xiāng lí   jí bō rě
求 菩 提 。 何 以 故 ？ 菩 提 相 离 ， 即 般 若
bō luó mì gù   shì zūn ruò zhī wǒ xiàng ér bù kě zhù
波 罗 蜜 故 。 世 尊 ， 若 知 我 相 而 不 可 著 ，
wú zhī wú zhù shì fó suǒ zhī   bù kě sī yì wú zhī
无 知 无 著 是 佛 所 知 ， 不 可 思 议 无 知
wú zhù jí fó suǒ zhī   hé yǐ gù   zhī tǐ běn xìng wú
无 著 即 佛 所 知 。 何 以 故 ？ 知 体 本 性 无
suǒ yǒu xiàng   yún hé néng zhuǎn fǎ jiè   ruò zhī běn xìng
所 有 相 。 云 何 能 转 法 界 ？ 若 知 本 性

wú tǐ wú zhù zhě jí míng wú wù ruò wú yǒu wù shì
无体无著者即名无物，若无有物是

wú chù suǒ wú yī wú zhù wú yī wú zhù jí wú shēng
无处所、无依无住，无依无住即无生

wú miè wú shēng wú miè jí shì yǒu wéi wú wéi gōng dé
无灭，无生无灭即是有为无为功德。

ruò rú shì zhī zé wú xīn xiǎng wú xīn xiǎng zhě yún hé
若如是知则无心想，无心想者云何

dāng zhī yǒu wéi wú wéi gōng dé wú zhī jí bù sī yì
当知有为无为功德？无知即不思议，

bù sī yì zhě shì fó suǒ zhī yì wú qǔ wú bù qǔ
不思议者是佛所知，亦无取无不取，

bú jiàn sān shì qù lái děng xiāng bù qǔ shēng miè jí zhū
不见三世去来等相，不取生灭及诸

qǐ zuò yì bú duàn bù cháng rú shì zhī zhě shì míng
起作，亦不断不常。如是知者，是名

zhèng zhì bù sī yì zhì rú xū kōng wú cǐ wú bǐ
正智、不思议智，如虚空，无此无彼，

bù kě bǐ lèi wú hǎo wù wú děng děng wú xiàng wú
不可比类，无好恶，无等等，无相无

mào
貌。

fó gào wén shū shī lì ruò rú shì zhī míng bú
佛告文殊师利：若如是知，名不

tuì zhì
退智。

wén shū shī lì yán wú zuò zhì míng bú tuì
文殊师利言：无作智，名不退

zhì yóu rú jīn kuàng xiān jiā chuí dǎ fāng zhī hǎo wù
智。犹如金矿，先加槌打方知好恶，
ruò bù chuí dǎ wú néng zhī zhě bú tuì zhì xiāng yì fù
若不槌打无能知者；不退智相亦复
rú shì yào xíng jìng jiè bú niàn bú zhù wú qǐ wú
如是，要行境界，不念不著，无起无
zuò jù zú bú dòng bù shēng bú miè ěr nǎi xiǎn xiàn
作，具足不动、不生不灭，尔乃显现。

ěr shí fó gào wén shū shī lì yán rú zhū rú
尔时，佛告文殊师利言：如诸如

lái zì shuō jǐ zhì shuí dāng néng xìn
来自说己智，谁当能信？

wén shū shī lì yán rú shì zhì zhě fēi niè pán
文殊师利言：如是智者，非涅槃

fǎ fēi shēng sǐ fǎ shì jì miè xíng shì wú dòng xíng
法，非生死法，是寂灭行，是无动行，

bú duàn tān yù chēn huì yú chī yì fēi bú duàn
不断贪欲、瞋恚、愚痴，亦非不断。

hé yǐ gù wú jìn wú miè bù lí shēng sǐ yì fēi bù
何以故？无尽无灭，不离生死亦非不

lí bù xiū dào fēi bù xiū dào zuò shì jiě zhě míng wéi
离，不修道非不修道，作是解者名为

zhèng xìn
正信。

fó gào wén shū shī lì yán shàn zāi shàn zāi
佛告文殊师利言：善哉！善哉！

rú rǔ suǒ shuō shēn jiě sī yì
如汝所说深解斯义。

ěr shí mó hé jiā shè bái fó yán shì zūn
尔时，摩诃迦叶白佛言：世尊，

yú dāng lái shì ruò shuō rú shì shèn shēn zhèng fǎ shuí néng
于当来世，若说如是甚深正法，谁能

xìn jiě rú wén shòu xíng
信解如闻受行？

fó gào jiā shè jīn cǐ huì zhōng bǐ qiū bǐ qiū
佛告迦叶：今此会中比丘、比丘

ní yōu pó sāi yōu pó yí dé wén cǐ jīng zhě rú
尼、优婆塞、优婆夷得闻此经者，如

shì rén děng yú wèi lái shì ruò wén shì fǎ bì néng xìn
是人等于未来世若闻是法，必能信

jiě yú shèn shēn bō rě bō luó mì nǎi néng dú sòng xìn
解于甚深般若波罗蜜，乃能读诵信

jiě shòu chí yì wéi tā rén fēn bié yǎn shuō
解受持，亦为他人分别演说。

pì rú zhǎng zhě shī mó ní bǎo yōu chóu kǔ nǎo
譬如长者失摩尼宝，忧愁苦恼，

hòu ruò hái dé xīn shèn huān xǐ rú shì jiā shè bǐ
后若还得，心甚欢喜。如是，迦叶，比

qiū bǐ qiū ní yōu pó sāi yōu pó yí děng yì fù
丘、比丘尼、优婆塞、优婆夷等亦复

rú shì yǒu xìn lè xīn ruò bù wén fǎ zé shēng kǔ
如是，有信乐心，若不闻法，则生苦
nǎo ruò dé wén shí xìn jiě shòu chí cháng lè dú sòng
恼；若得闻时，信解受持，常乐读诵
shèn dà huān xī dāng zhī cǐ rén jí shì jiàn fó yì jí
甚大欢喜。当知此人即是见佛，亦即
qīn jìn gòng yǎng zhū fó
亲近供养诸佛。

fó gào jiā shè pì rú dāo lì tiān shàng bō lì
佛告迦叶：譬如忉利天上波利

zhì duō luó shù pào chū chū shí shì zhōng zhū tiān jiàn shì
质多罗树疤初出时，是中诸天见是
shù yǐ jiē dà huān xī cǐ shù bù jiǔ bì dāng kāi fū
树已皆大欢喜，此树不久必当开敷。

ruò bī qiū bī qiū ní yōu pó sāi yōu pó yí dé
若比丘、比丘尼、优婆塞、优婆夷得
wén bō rě bō luó mì néng shēng xìn jiě yì fù rú shì
闻般若波罗蜜，能生信解，亦复如是，
cǐ rén bù jiǔ yì dāng kāi fū yī qiè fó fǎ yú dāng
此人不久亦当开敷一切佛法。于当
lái shì yǒu bī qiū bī qiū ní yōu pó sāi yōu
来世，有比丘、比丘尼、优婆塞、优
pó yí wén bō rě bō luó mì xìn shòu dú sòng xīn bù
婆夷闻般若波罗蜜，信受读诵，心不
huī méi dāng zhī shì rén yǐ cóng cǐ huì tīng shòu shì jīng
悔没，当知是人已从此会听受是经，

yì néng wéi rén jù luò chéng yì guǎng shuō liú bù dāng zhī
亦能为人聚落城邑广说流布，当知
shì rén fó suǒ hù niàn rú shì shēn shēn bō rě bō luó
是人佛所护念。如是甚深般若波罗
mì zhōng yǒu néng xìn lè wú yí huò zhě shì shàn nán
蜜中，有能信乐无疑惑者，是善男
zǐ shàn nǚ rén yú guò qù zhū fó jiǔ yǐ xiū xué
子、善女人于过去诸佛，久已修学，
zhí zhū shàn gēn
植诸善根。

pì rú yǒu rén yǐ shǒu chuān zhū hū yù wú shàng
譬如有人以手穿珠，忽遇无上
zhēn mó ní bǎo xīn dà huān xǐ dāng zhī shì rén bì yǐ
真摩尼宝，心大欢喜，当知是人必已
céng jiàn rú shì jiā shè ruò shàn nán zǐ shàn nǚ rén
曾见。如是，迦叶，若善男子、善女人
xiū xué yú fǎ hū rán dé wén shēn shēn bō rě bō luó
修学余法，忽然得闻甚深般若波罗
mì néng shēng huān xǐ yì fù rú shì dāng zhī cǐ rén
蜜，能生欢喜，亦复如是，当知此人
yǐ céng wén gù ruò yǒu zhòngshēng dé wén shēn shēn bō rě
已曾闻故。若有众生得闻甚深般若
bō luó mì xīn néng xìn shòu shēng dà huān xǐ rú shì rén
波罗蜜，心能信受生大欢喜，是人
děng yì céng qīn jìn wú shù zhū fó cóng wén bō rě bō
等亦曾亲近无数诸佛，从闻般若波

luó mì yǐ xiū xué gù
罗蜜已修学故。

pì rú yǒu rén xiān suǒ jīng jiàn chéng yì jù luò
譬如有人，先所经见城邑聚落，

hòu ruò wén rén zàn tàn bǐ chéng suǒ yǒu yuán yuàn zhǒng zhǒng
后若闻人赞叹彼城所有园苑、种种

chí quán huā guǒ lín shù nán nǚ rén mín jiē kě ài lè
池泉、花果林树、男女人民皆可爱乐，

shì rén wén yǐ jí dà huān xǐ gèng quàn lìng shuō shì chéng
是人闻已即大欢喜，更劝令说是城

yuán yuàn zhòng hǎo yán shì zá huā chí quán duō zhū gān
园苑、众好严饰、杂花池泉、多诸甘

guǒ zhǒng zhǒng zhēn miào yī qiè ài lè shì rén dé wén
果、种种珍妙一切爱乐，是人得闻

zhòng shèn huān xǐ rú shì zhī rén jiē céng jiàn gù ruò shàn
重甚欢喜，如是之人皆曾见故。若善

nán zǐ shàn nǚ rén yǒu wén bō rě bō luó mì xìn xīn
男子、善女人有闻般若波罗蜜，信心

tīng shòu néng shēng huān xǐ lè wén bú yàn ér gèng quàn shuō
听受能生欢喜，乐闻不厌而更劝说，

dāng zhī cǐ bèi yǐ cóng wén shū shī lì céng wén rú shì bō
当知此辈已从文殊师利曾闻如是般

rě bō luó mì gù
若波罗蜜故。

jiā shè bái fó yán shì zūn ruò jiāng lái shì shàn
迦叶白佛言：世尊，若将来世善

nán zǐ shàn nǚ rén dé wén shì shèn shēn bō rě bō luó
男子、善女人，得闻是甚深般若波罗
mì xìn lè tīng shòu yǐ shì xiāng gù dāng zhī cǐ rén yì
蜜信乐听受，以是相故，当知此人亦
yú guò qù fó suǒ céng wén xiū xué
于过去佛所曾闻修学。

wén shū shī lì bái fó yán shì zūn fó shuō zhū
文殊师利白佛言：世尊，佛说诸
fǎ wú zuò wú xiàng dì yī jì miè ruò shàn nán zǐ shàn
法无作无相第一寂灭。若善男子、善
nǚ rén yǒu néng rú shì dì liǎo sī yì rú wén ér shuō
女人有能如是谛了斯义，如闻而说，
wéi zhū rú lái zhī suǒ zàn tàn bù wéi fǎ xiàng shì jí
为诸如来之所赞叹，不违法相是即
fó shuō yì shì chì rán bō rě bō luó mì xiāng yì míng
佛说，亦是炽然般若波罗蜜相，亦名
chì rán jù zú fó fǎ tōng dá shí xiāng bù kě sī yì
炽然具足佛法通达实相，不可思议。

fó gào wén shū shī lì wǒ běn xíng pú sà dào
佛告文殊师利：我本行菩萨道
shí xiū zhū shàn gēn yù zhù ā wéi yuè zhì dì dāng xué
时，修诸善根欲住阿惟越致地，当学
bō rě bō luó mì yù chéng ā nòu da luó sān miǎo sān
般若波罗蜜；欲成阿耨多罗三藐三
pú tí dāng xué bō rě bō luó mì ruò shàn nán zǐ
菩提，当学般若波罗蜜。若善男子、

shàn nǚ rén yù jiě yī qiè fǎ xiàng yù zhī yī qiè
善女人，欲解一切法相，欲知一切

zhòngshēng xīn jiè jiē xī tóng děng dāng xué bō rě bō luó
众生心界皆悉同等，当学般若波罗

mì
蜜。

wén shū shī lì yù xué yī qiè fó fǎ jù zú
文殊师利，欲学一切佛法具足

wú ài dāng xué bō rě bō luó mì yù xué yī qiè fó
无碍，当学般若波罗蜜；欲学一切佛

chéng ā nòu da luó sān miǎo sān pú tí shí xiāng hǎo wēi
成阿耨多罗三藐三菩提时相好威

yí wú liàng fǎ shì dāng xué bō rě bō luó mì yù
仪、无量法式，当学般若波罗蜜；欲

zhī yī qiè fó dé chéng ā nòu da luó sān miǎo sān pú tí
知一切佛得成阿耨多罗三藐三菩提

yī qiè fǎ shì jí zhū wēi yí dāng xué bō rě bō luó
一切法式及诸威仪，当学般若波罗

mì hé yī gù shì kōng fǎ zhōng bú jiàn zhū fó pú tí
蜜。何以故？是空法中不见诸佛菩提

děng gù ruò shàn nán zǐ shàn nǚ rén yù zhī rú shì děng
等故。若善男子、善女人欲知如是等

xiāng wú yí huò zhě dāng xué bō rě bō luó mì hé yī
相无疑惑者，当学般若波罗蜜。何以

gù bō rě bō luó mì bú jiàn zhū fǎ ruò shēng ruò miè
故？般若波罗蜜不见诸法若生若灭、

ruò gòu ruò jìng shì gù shàn nán zǐ shàn nǚ rén yīng zuò
若垢若净，是故善男子、善女人应作
rú shì xué bō rě bō luó mì yù zhī yī qiè fǎ wú
如是学般若波罗蜜。欲知一切法无
guò qù wèi lái xiàn zài děng xiāng dāng xué bō rě bō
过去、未来、现在等相，当学般若波
luó mì hé yǐ gù fǎ jiè xìng xiāng wú qù lái xiàn zài
罗蜜。何以故？法界性相无去来现在
gù yù zhī yī qiè fǎ tóng rù fǎ jiè xīn wú guà ài
故。欲知一切法同入法界心无挂碍，
dāng xué bō rě bō luó mì yù dé sān zhuǎn shí èr xíng
当学般若波罗蜜；欲得三转十二行
fǎ lún yì zì zhèng zhī ér bù qǔ zhù dāng xué bō rě
法轮，亦自证知而不取著，当学般若
bō luó mì yù dé cí xīn biàn fù yī qiè zhòng shēng
波罗蜜；欲得慈心，遍覆一切众生
ér wú xiàn qí yì bú zuò niàn yǒu zhòng shēng xiāng dāng
而无限齐，亦不作念有众生相，当
xué bō rě bō luó mì yù dé yú yī qiè zhòng shēng bù
学般若波罗蜜；欲得于一切众生不
qǐ zhèng lùn yì fù bù qǔ wú zhèng lùn xiāng dāng xué
起诤论，亦复不取无诤论相，当学
bō rě bō luó mì yù zhī shì chù fēi chù shí lì
般若波罗蜜；欲知是处非处、十力、
wú wèi zhù fó zhì huì dé wú ài biàn dāng xué bō rě
无畏，住佛智慧得无碍辩，当学般若

bō luó mì
波罗蜜。

ěr shí wén shū shī lì bái fó yán shì zūn,
尔时，文殊师利白佛言：世尊，
wǒ guān zhèng fǎ wú wéi wú xiàng wú dé wú lì wú
我观正法，无为无相，无得无利，无
shēng wú miè wú lái wú qù wú zhī zhě wú jiàn zhě
生无灭，无来无去，无知者，不见者，
wú zuò zhě bú jiàn bō rě bō luó mì yì bú jiàn bō
无作者，不见般若波罗蜜，亦不见般
rě bō luó mì jìng jiè fēi zhèng fēi bú zhèng bú zuò
若波罗蜜境界，非证非不证，不作
xì lùn wú yǒu fēn bié yī qiè fǎ wú jìn lí jìn wú
戏论无有分别，一切法无尽离尽，无
fán fū fǎ wú shēng wén fǎ wú pì zhī fó fǎ fó
凡夫法，无声闻法，无辟支佛法、佛
fǎ fēi děi fēi bù dé bù shě shēng sǐ bú zhèng niè
法，非得非不得，不舍生死，不证涅
pán fēi sī yì fēi bù sī yì fēi zuò fēi bú zuò
槃，非思议非不思议，非作非不作，
fǎ xiàng rú shì bù zhī yún hé dāng xué bō rě bō luó
法相如是，不知云何当学般若波罗
mì
蜜？

ěr shí fó gào wén shū shī lì ruò néng rú shì
尔时，佛告文殊师利：若能如是

zhī zhū fǎ xiàng shì míng xué bō rě bō luó mì pú sà
知诸法相，是名学般若波罗蜜。菩萨
mó hē sà ruò yù xué pú tí zì zài sān mèi dé shì
摩诃萨若欲学菩提自在三昧，得是
sān mèi yī zhào míng yī qiè shèn shēn fó fǎ jí zhī yī
三昧已，照明一切甚深佛法及知一
qiè zhū fó míng zì yì xī liǎo dá zhū fó shì jiè wú
切诸佛名字，亦悉了达诸佛世界无
yǒu zhàng ài dāng rú wén shū shī lì suǒ shuō bō rě bō
有障碍，当如文殊师利所说般若波
luó mì zhōng xué
罗蜜中学。

wén shū shī lì bái fó yán shì zūn hé gù míng
文殊师利白佛言：世尊，何故名
bō rě bō luó mì
般若波罗蜜？

fó yán bō rě bō luó mì wú biān wú jì wú
佛言：般若波罗蜜无边无际，无
míng wú xiàng fēi sī liang wú guī yī wú zhōu zhǔ
名无相，非思量，无归依，无洲渚，
wú fàn wú fú wú huì wú míng rú fǎ jiè wú yǒu fēn
无犯无福，无晦无明，如法界无有分
qí yì wú xiàn shù shì míng bō rě bō luó mì yì míng
齐亦无限数，是名般若波罗蜜，亦名
pú sà mó hē sà xíng chù fēi xíng fēi bù xíng chù xī
菩萨摩诃萨行处、非行非不行处、悉

rù yī chéngmíng fēi xíng chù hé yǐ gù wú niàn wú zuò
入一乘名非行处。何以故？无念无作
gù
故。

wén shū shī lì bái fó yán shì zūn dāng yún hé
文殊师利白佛言：世尊，当云何
xíng néng sù dé ā nòu da luó sān miǎo sān pú tí
行能速得阿耨多罗三藐三菩提？

fó yán wén shū shī lì rú bō rě bō luó mì
佛言：文殊师利，如般若波罗蜜
suǒ shuō xíng néng sù dé ā nòu da luó sān miǎo sān pú
所说行，能速得阿耨多罗三藐三菩
tí fù yǒu yī xíng sān mèi ruò shàn nán zǐ shàn nǚ
提。复有一行三昧，若善男子、善女
rén xiū shì sān mèi zhě yì sù dé ā nòu da luó sān
人修是三昧者，亦速得阿耨多罗三
miǎo sān pú tí
藐三菩提。

wén shū shī lì yán shì zūn yún hé míng yī xíng
文殊师利言：世尊，云何名一行
sān mèi
三昧？

fó yán fǎ jiè yī xiāng xì yuán fǎ jiè shì míng
佛言：法界一相，系缘法界是名
yī xíng sān mèi ruò shàn nán zǐ shàn nǚ rén yù rù yī
一行三昧。若善男子、善女人欲入一

xíng sān mèi dāng xiān wén bō rě bō luó mì rú shuō xiū
行三昧，当先闻般若波罗蜜，如说修
xué rán hòu néng rù yī xíng sān mèi rú fǎ jiè yuán
学，然后能入一行三昧——如法界缘，
bú tuì bú huài bù sī yì wú ài wú xiàng shàn nán
不退不坏，不思维，无碍无相。善男
zǐ shàn nǚ rén yù rù yī xíng sān mèi yīng chù kòng xián
子、善女人欲入一行三昧，应处空闲，
shě zhū luàn yì bù qǔ xiàng mào xì xīn yī fó zhuān
舍诸乱意，不取相貌，系心一佛专
chēng míng zì suí fó fāng suǒ duān shēn zhèng xiàng néng yú
称名字，随佛方所端身正向，能于
yī fó niàn niàn xiāng xù jí shì niàn zhōng néng jiàn guò
一佛念念相续，即是念中能见过
qù wèi lái xiān zài zhū fó hé yǐ gù niàn yī
去、未来、现在诸佛。何以故？念一
fó gōng dé wú liàng wú biān yì yǔ wú liàng zhū fó gōng
佛功德无量无边，亦与无量诸佛功
dé wú èr bù sī yì fó fǎ děng wú fēn bié jiē chéng
德、无二不思维佛法等无分别，皆乘
yī rú chéng zuì zhèng jué xī jù wú liàng gōng dé wú
一如成最正觉，悉具无量功德、无
liàng biàn cái rú shì rù yī xíng sān mèi zhě jìn zhī héng
量辩才。如是入一行三昧者，尽知恒
shā zhū fó fǎ jiè wú chā bié xiāng ā nán suǒ wén fó
沙诸佛法界无差别相。阿难所闻佛

fǎ dé niàn zǒng chí biàn cái zhì huì yú shēng wén zhōng
法，得念总持辩才智慧，于声闻中

suī wéi zuì shèng yóu zhù liàng shù zé yǒu xiàn ài ruò
虽为最胜，犹住量数则有限碍。若

dé yī xíng sān mèi zhū jīng fǎ mén yī yī fēn bié jiē
得一行三昧，诸经法门一一分别，皆

xī liǎo zhī jué dìng wú ài zhòu yè cháng shuō zhì huì biàn
悉了知决定无碍，昼夜常说智慧辩

cái zhōng bú duàn jué ruò bǐ ā nán duō wén biàn cái bǎi
才终不断绝。若比，阿难多闻辩才百

qiān děng fēn bù jí qí yī pú sà mó hē sà yīng zuò
千等分不及其一。菩萨摩诃萨应作

shì niàn wǒ dāng yún hé dài dé yī xíng sān mèi bù kě
是念：我当云何逮得一行三昧不可

sī yì gōng dé wú liàng míng chēng
思议功德无量名称？

fó yán pú sà mó hē sà dāng niàn yī xíng sān
佛言：菩萨摩诃萨，当念一行三

mèi cháng qín jīng jìn ér bú xiè dài rú shì cì dì jiàn
昧，常勤精进而不懈怠，如是次第渐

jiàn xiū xué zé néng dé rù yī xíng sān mèi bù kě sī
渐修学，则能得入一行三昧，不可思

yì gōng dé zuò zhèng chú bàng zhèng fǎ bú xìn è yè
议功德作证，除谤正法不信、恶业

zhòng zuì zhàng zhě suǒ bù néng rù
重罪障者所不能入。

fù cì wén shū shī lì pì rú yǒu rén dé mó
复次，文殊师利，譬如有人得摩
ní zhū shì qí zhū shī zhū shī dā yán cǐ shì wú jià
尼珠示其珠师，珠师答言：此是无价
zhēn mó ní bǎo jí qiú shī yán wéi wǒ zhì mó wù
真摩尼宝。即求师言：为我治磨，勿
shī guāng sè zhū shī zhì yì suí qí mó shí zhū sè
失光色。珠师治已，随其磨时，珠色
guāng míng yìng chè biǎo lǐ wén shū shī lì ruò yǒu shàn
光明，映彻表里。文殊师利，若有善
nán zǐ shàn nǚ rén xiū xué yī xíng sān mèi bù kě sī
男子、善女人修学一行三昧，不可思
yì gōng dé wú liàng míng chēng suí xiū xué shí zhī zhū fǎ
议功德无量名称，随修学时知诸法
xiàng míng dá wú ài gōng dé zēng zhǎng yì fù rú shì
相，明达无碍功德增长，亦复如是。
wén shū shī lì pì rú rì lún guāng míng biàn mǎn wú yǒu
文殊师利，譬如日轮光明遍满无有
jiǎn xiāng ruò dé yī xíng sān mèi xī néng jù zú yī qiè
减相，若得一行三昧，悉能具足一切
gōng dé wú yǒu quē shǎo yì fù rú shì zhào míng fó fǎ
功德，无有缺少亦复如是，照明佛法
rú rì lún guāng wén shū shī lì wǒ suǒ shuō fǎ jiē shì
如日轮光。文殊师利，我所说法皆是
yī wèi lí wèi jiě tuō wèi jì miè wèi ruò shàn nán
一味离味、解脱味、寂灭味，若善男

zǐ shàn nǚ rén dé shì yī xíng sān mèi zhě qí suǒ yǎn
子、善女人得是一行三昧者，其所演
shuō yì shì yī wèi lí wèi jiě tuō wèi jì miè wèi
说亦是一味离味、解脱味、寂灭味，
suí shùn zhèng fǎ wú cuò miù xiāng wén shū shī lì ruò
随顺正法无错谬相。文殊师利，若
pú sà mó hē sà dé shì yī xíng sān mèi jiē xī mǎn
菩萨摩诃萨得是一行三昧，皆悉满
zú zhù dào zhī fǎ sù dé ā nòu da luó sān miǎo sān
足助道之法，速得阿耨多罗三藐三
pú tí
菩提。

fù cì wén shū shī lì pú sà mó hē sà bú
复次，文殊师利，菩萨摩诃萨不
jiàn fǎ jiè yǒu fēn bié xiāng jí yī yī xiāng sù dé ā
见法界有分别相及以一相，速得阿
nòu da luó sān miǎo sān pú tí xiāng bù kě sī yì shì
耨多罗三藐三菩提相不可思议，是
pú tí zhōng yì wú dé fó rú shì zhī zhě sù dé ā
菩提中亦无得佛，如是知者速得阿
nòu da luó sān miǎo sān pú tí ruò xìn yī qiè fǎ xī
耨多罗三藐三菩提。若信一切法悉
shì fó fǎ bù shēng jīng bù yì bù yí huò rú shì
是佛法，不生惊怖，亦不疑惑，如是
rěn zhě sù dé ā nòu da luó sān miǎo sān pú tí
忍者，速得阿耨多罗三藐三菩提。

wén shū shī lì bái fó yán shì zūn yǐ rú shì
文殊师利白佛言：世尊，以如是

yīn sù dé ā nòu da luó sān miǎo sān pú tí yē
因，速得阿耨多罗三藐三菩提耶？

fó yán dé ā nòu da luó sān miǎo sān pú tí
佛言：得阿耨多罗三藐三菩提，

bù yǐ yīn dé bù yǐ fēi yīn dé hé yǐ gù bù
不以因得，不以非因得。何以故？不

sī yì jiè bù yǐ yīn dé bù yǐ fēi yīn dé ruò
思议界，不以因得，不以非因得。若

shàn nán zǐ shàn nǚ rén wén rú shì shuō bù shēng xiè dài
善男子、善女人闻如是说，不生懈怠，

dāng zhī shì rén yǐ yú xiān fó zhǒng zhū shàn gēn shì gù
当知是人已于先佛种诸善根。是故，

bī qiū bī qiū ní wén shuō shì shèn shēn bō rě bō luó
比丘、比丘尼闻说是甚深般若波罗

mì bù shēng jīng bù jí shì cóng fó chū jiā ruò yōu
蜜，不生惊怖，即是从佛出家。若优

pó sāi yōu pó yí dé wén rú shì shèn shēn bō rě bō
婆塞、优婆夷得闻如是甚深般若波

luó mì xīn bù jīng bù jí shì chéng jiù zhēn guī yī
罗蜜，心不惊怖，即是成就真归依

chù
处。

wén shū shī lì ruò shàn nán zǐ shàn nǚ rén bù
文殊师利，若善男子、善女人不

xí shèn shēn bō rě bō luó mì jí shì bù xiū fó chéng
习甚深般若波罗蜜，即是不修佛乘。

pì rú dà dì yī qiè yào mù jiē yī dì shēng zhǎng
譬如大地，一切药木皆依地生长。

wén shū shī lì pú sà mó hē sà yì fù rú shì yī
文殊师利，菩萨摩诃萨亦复如是，一

qiè shàn gēn jiē yī bō rě bō luó mì ér dé zēng zhǎng
切善根皆依般若波罗蜜而得增长，

yú ā nòu da luó sān miǎo sān pú tí bù xiāng wéi bèi
于阿耨多罗三藐三菩提不相违背。

ěr shí wén shū shī lì bái fó yán shì zūn
尔时，文殊师利白佛言：世尊，

cǐ yán fú tí chéng yì jù luò dāng yú hé chù yǎn shuō
此阎浮提城邑聚落，当于何处演说

rú shì shèn shēn bō rě bō luó mì
如是甚深般若波罗蜜？

fó gào wén shū shī lì jīn cǐ huì zhōng ruò yǒu
佛告文殊师利：今此会中若有

rén wén bō rě bō luó mì jiē fā shì yán yú wèi lái
人闻般若波罗蜜，皆发誓言：于未来

shì cháng dé yǔ bō rě bō luó mì xiāng yīng cóng shì xìn
世常得与般若波罗蜜相应。从是信

jiě wèi lái shì zhōng néng tīng shì jīng dāng zhī cǐ rén bù
解，未来世中能听是经。当知此人不

cóng yú xiǎo shàn gēn zhōng lái suǒ néng kān shòu wén yì huān
从余小善根中来，所能堪受，闻已欢

xǐ wén shū shī lì ruò fù yǒu rén cóng nǚ tīng shì bō
喜。文殊师利，若复有人从汝听是般
rě bō luó mì yīng zuò shì yán cǐ bō rě bō luó mì
若波罗蜜，应作是言：此般若波罗蜜
zhōng wú shēng wén fǎ pì zhī fó fǎ pú sà fǎ
中，无声闻法、辟支佛法、菩萨法、
fó fǎ yì wú fán fū shēng miè děng fǎ
佛法，亦无凡夫生灭等法。

wén shū shī lì bái fó yán shì zūn ruò bǐ
文殊师利白佛言：世尊，若比
qiū bǐ qiū ní yōu pó sāi yōu pó yí lái wèn wǒ
丘、比丘尼、优婆塞、优婆夷来问我
yán yún hé rú lái shuō bō rě bō luó mì wǒ dāng dā
言：云何如来说般若波罗蜜？我当答
yán yī qiè zhū fǎ wú zhèng lùn xiāng yún hé rú lái
言：一切诸法无诤论相，云何如来
dāng shuō bō rě bō luó mì hé yǐ gù bú jiàn yǒu fǎ
当说般若波罗蜜？何以故？不见有法
kě yǔ zhèng lùn yì wú zhòngshēng xīn shí néng zhī
可与诤论，亦无众生心识能知。

fù cì shì zūn wǒ dāng gèng shuō jiū jìng shí
复次，世尊，我当更说究竟实
jì hé yǐ gù yī qiè fǎ xiāng tóng rù shí jì ā
际。何以故？一切法相同入实际。阿
luó hàn wú bié shèng fǎ hé yǐ gù ā luó hàn fǎ
罗汉无别胜法。何以故？阿罗汉法、

fán fū fǎ bù yì bú yì gù
凡夫法不一不异故。

fù cì shì zūn rú shì shuō fǎ wú yǒu zhòng
复次，世尊，如是说法，无有众

shēng yì dé niè pán jīn dé dāng dé hé yǐ gù?
生已得涅槃、今得、当得。何以故？

wú yǒu jué dìng zhòngshēngxiàng gù
无有决定众生相故。

wén shū shī lì yán ruò rén yù wén bō rě bō
文殊师利言：若人欲闻般若波

luó mì wǒ dāng zuò rú shì shuō qí yǒu tīng zhě bú
罗蜜，我当作如是说，其有听者，不

niàn bú zhù wú wén wú dé dāng rú huàn rén wú suǒ fēn
念不著，无闻无得，当如幻人无所分

bié rú shì shuō zhě shì zhēn shuō fǎ shì gù tīng zhě mò
别。如是说者是真说法，是故听者莫

zuò èr xiāng bù shě zhū jiàn ér xiū fó fǎ bù qǔ fó
作二相不舍诸见而修佛法，不取佛

fǎ bù shě fán fū fǎ hé yǐ gù? fó jí fán fū
法，不舍凡夫法。何以故？佛及凡夫

èr fǎ xiāng kōng wú qǔ shě gù ruò rén wèn wǒ dāng
二法相空，无取舍故。若人问我，当

zuò shì shuō rú shì ān wèi rú shì jiàn lì shàn nán
作是说，如是安慰，如是建立。善男

zǐ shàn nǚ rén yīng rú shì wèn zuò rú shì zhù xīn
子、善女人应如是问，作如是住，心

bú tuì méi dāng rú fǎ xiàng suí yuàn bō rě bō luó mì
不退没，当如法相随愿般若波罗蜜

shuō
说。

ěr shí shì zūn tàn wén shū shī lì yán shàn zāi!
尔时，世尊叹文殊师利言：善哉！

shàn zāi rú rǔ suǒ shuō ruò shàn nán zǐ shàn nǚ rén
善哉！如汝所说，若善男子、善女人

yù jiàn zhū fó yīng xué rú shì bō rě bō luó mì yù
欲见诸佛，应学如是般若波罗蜜；欲

qīn jìn zhū fó rú fǎ gòng yǎng yīng xué rú shì bō rě
亲近诸佛如法供养，应学如是般若

bō luó mì ruò yù yán rú lái shì wǒ shì zūn yīng xué
波罗蜜；若欲言如来是我世尊，应学

rú shì bō rě bō luó mì ruò yù yán rú lái fēi wǒ
如是般若波罗蜜；若欲言如来非我

shì zūn yì yīng xué rú shì bō rě bō luó mì ruò yù
世尊，亦应学如是般若波罗蜜；若欲

chéng ā nòu da luó sān miǎo sān pú tí yīng xué rú shì
成阿耨多罗三藐三菩提，应学如是

bō rě bō luó mì ruò yù bù chéng ā nòu da luó sān
般若波罗蜜；若欲不成阿耨多罗三

miǎo sān pú tí yì yīng xué rú shì bō rě bō luó mì
藐三菩提，亦应学如是般若波罗蜜；

ruò yù chéng jiù yī qiè sān mèi yīng xué rú shì bō rě
若欲成就一切三昧，应学如是般若

bō luó mì ruò yù bù chéng jiù yī qiè sān mèi yì yīng
波 罗 蜜 ； 若 欲 不 成 就 一 切 三 昧 ， 亦 应

xué rú shì bō rě bō luó mì hé yǐ gù wú zuò sān
学 如 是 般 若 波 罗 蜜 。 何 以 故 ？ 无 作 三

mèi wú yì xiāng gù yī qiè fǎ wú shēng wú chū gù
昧 无 异 相 故 ， 一 切 法 无 生 无 出 故 。

ruò yù zhī yī qiè fǎ jiǎ míng yīng xué rú shì bō rě
若 欲 知 一 切 法 假 名 ， 应 学 如 是 般 若

bō luó mì ruò yù zhī yī qiè zhòngshēng xiū pú tí dào
波 罗 蜜 ； 若 欲 知 一 切 众 生 修 菩 提 道

běn lái pú tí xiāng xīn bú tuì méi yīng xué rú shì bō
本 来 菩 提 相 ， 心 不 退 没 ， 应 学 如 是 般

rě bō luó mì hé yǐ gù yī qiè fǎ jiē pú tí xiāng
若 波 罗 蜜 。 何 以 故 ？ 一 切 法 皆 菩 提 相

gù ruò yù zhī yī qiè zhòngshēng xíng fēi xíng xiāng fēi
故 。 若 欲 知 一 切 众 生 行 、 非 行 相 ， 非

xíng jí pú tí pú tí jí fǎ jiè fǎ jiè jí shí jì
行 即 菩 提 ， 菩 提 即 法 界 ， 法 界 即 实 际 ，

xīn bú tuì méi yīng xué rú shì bō rě bō luó mì ruò
心 不 退 没 ， 应 学 如 是 般 若 波 罗 蜜 ； 若

yù zhī yī qiè rú lái shén tōng biàn huà wú xiàng wú ài yì
欲 知 一 切 如 来 神 通 变 化 无 相 无 碍 亦

wú fāng suǒ yīng xué rú shì bō rě bō luó mì
无 方 所 ， 应 学 如 是 般 若 波 罗 蜜 。

fó gào wén shū shī lì ruò bǐ qiū bǐ qiū
佛 告 文 殊 师 利 ： 若 比 丘 、 比 丘

ní yōu pó sāi yōu pó yí yù dé bú duò è qù
尼、优婆塞、优婆夷欲得不堕恶趣，
dāng xué bō rě bō luó mì yī sì jù jì shòu chí dú
当学般若波罗蜜一四句偈，受持读
sòng wéi tā jiě shuō suí shùn shí xiāng rú shì shàn nán
诵，为他解说随顺实相，如是善男
zǐ shàn nǚ rén dāng zhī jué dìng dé ā nòu da luó sān
子、善女人当知决定得阿耨多罗三
miǎo sān pú tí zé zhù fó guó ruò wén rú shì bō rě
藐三菩提则住佛国。若闻如是般若
bō luó mì bù jīng bú wèi xīn shēng xìn jiě dāng zhī
波罗蜜，不惊不畏，心生信解，当知
cí bèi fó suǒ yìn kě shì fó suǒ xíng dà chéng fǎ yìn
此辈佛所印可，是佛所行大乘法印。
ruò shàn nán zǐ shàn nǚ rén xué cǐ fǎ yìn chāo guò è
若善男子、善女人学此法印超过恶
qù bú rù shēng wén pì zhī fó dào yǐ chāo guò gù
趣，不入声闻、辟支佛道，以超过故。

ěr shí dì shì sān shí sān tiān yǐ tiān miào huā
尔时，帝释三十三天以天妙花、

yōu bō luó huā jū wù tóu huā fēn tuó lì huā tiān
优钵罗花、拘物头花、分陀利花、天
màn tuó luó huā děng tiān zhān tán xiāng jí yú mò xiāng zhǒng
曼陀罗花等，天梅檀香及余末香种
zhǒng jīn bǎo zuò tiān jī lè wéi gòng yǎng bō rě bō luó
种金宝，作天伎乐，为供养般若波罗

mì bìng zhū rú lái jí wén shū shī lì yǐ sǎn qí shàng
蜜并诸如来及文殊师利，以散其上。

zuò shì gòng yǎng yǐ yuàn wǒ cháng wén bō rě bō luó mì
作是供养已：愿我常闻般若波罗蜜

fǎ yìn
法印。

shì tí huán yīn fù zuò shì yuàn yuàn yán fú tí
释提桓因复作是愿：愿阎浮提

shàn nán zǐ shàn nǚ rén cháng shǐ dé wén shì jīng jué dìng
善男子、善女人，常使得闻是经决定

fó fǎ jiē lìng xìn jiě shòu chí dú sòng wéi rén yǎn
佛法，皆令信解，受持读诵，为人演

shuō yī qiè zhū tiān wéi zuò yōng hù
说，一切诸天为作拥护。

ěr shí fó gào shì tí huán yīn yán jiāo shī jiā
尔时，佛告释提桓因言：憍尸迦，

rú shì rú shì shàn nán zǐ shàn nǚ rén dāng dé jué
如是，如是，善男子、善女人当得决

dìng zhū fó pú tí
定诸佛菩提。

wén shū shī lì bái fó yán shì zūn rú shì shòu
文殊师利白佛言：世尊，如是受

chí shàn nán zǐ shàn nǚ rén dé dà lì yì gōng dé
持善男子、善女人，得大利益，功德

wú liàng
无量。

ěr shí yǐ fó shén lì yī qiè dà dì liù fǎn
尔时，以佛神力，一切大地六反

zhèn dòng fó shí wēi xiào fàng dà guāng míng biàn zhào sān qiān
震动。佛时微笑放大光明，遍照三千

dà qiān shì jiè
大千世界。

wén shū shī lì bái fó yán shì zūn jí shì rú
文殊师利白佛言：世尊，即是如

lái yìn bō rě bō luó mì xiāng
来印般若波罗蜜相。

fó yán wén shū shī lì rú shì rú shì shuō
佛言：文殊师利，如是，如是，说

bō rě bō luó mì yǐ jiē xiàn cǐ ruì wéi yìn bō rě
般若波罗蜜已皆现此瑞，为印般若

bō luó mì gù shǐ rén shòu chí lìng wú zàn huǐ hé
波罗蜜故，使人受持，令无赞毁。何

yǐ gù wú xiàng fǎ yìn bù kě zàn huǐ wǒ jīn yǐ shì
以故？无相法印不可赞毁。我今以是

fǎ yìn lìng zhū tiān mó bù néng dé biàn
法印，令诸天魔不能得便。

fó shuō shì yǐ ěr shí zhū dà pú sà jí sì
佛说是已，尔时，诸大菩萨及四

bù zhòng wén shuō bō rě bō luó mì jiē dà huān xǐ
部众，闻说般若波罗蜜，皆大欢喜，

xìn shòu fèng xíng
信受奉行。

yīn shì
音释

mó hē jū chī luó fàn yǔ yě cǐ yún dà xī
摩诃拘絺罗 (梵语也此云大膝

yīn xī gǔ cū dà gù míng chī yīn chī chàn tí fàn
因膝骨麤大故名絺音痴)。羸提 (梵

yǔ yě cǐ yún rěn rǔ chàn chū xiàn chū jiàn èr qiē kuàng
语也此云忍辱羸初限初涧二切)。矿

gǔ měng qiē jīn tiě zhī pú yuē kuàng chuí dǎ chuí
(古猛切金铁之璞曰矿)。槌打 (槌

zhí zhuī qiē wèi yǐ tiě chuí jī dǎ yě chēn huì chēn
直追切谓以铁槌击打也)。瞋恚 (瞋

chēng rén qiē nù ér zhāng mù yě huì yú bì qiē hèn nù
称人切怒而张目也恚于避切恨怒

yě pào pú mào qiē wèi shù shēng ruǐ pào rú chuāng pào
也)。疱 (蒲貌切谓树生蘂疱如疮疱

yě zhōu zhǔ zhǔ zhǎng yǔ qiē zhōu zhě shuǐ zhōng kě jū
也)。洲渚 (渚掌与切洲者水中可居

yuē zhōu xiǎo zhōu yuē zhǔ cuò miù cuò qī gè qiē chā
曰洲小洲曰渚)。错谬 (错七各切差

cuò yě miù mí yòu qiē wù miù yě
错也谬靡幼切误谬也)。